

MAROSLELE KÖZSÉG

TELEPÜLÉSTERVE

TELEPÜLÉSFEJLESZTÉS

Egyeztetési tervdokumentáció

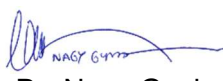
419/2021. (VII. 15.) Korm.rendelet eljárási szabályai és tartalmi követelményei alapján

2025-2026

**MAROSLELE KÖZSÉG
TELEPÜLÉSFEJLESZTÉSE ÉS
TELEPÜLÉSRENDEZÉSE
2025-2026**

ALÁÍRÓLAP

Megrendelő	Drimba Tibor	polgármester 6921 Maroslele, Szabadság tér 1.
Települési főépítész	Károlyfi Levente	ügyvezető LEGATIO Főépítész Iroda
Településtervezés	 Bartók Erika Éva	településtervező, TT 06-0067
Táj- és kertépítész	Rácz Mária	Táj- és kerttervező mérnök TK 06-0102
Közlekedés	Vaits Zoltán	okl. mérnök Tkö 06-0374
Közművek (víz, csapadékvíz, szennyvíz gáz)	 Bodor Dezső	okl. építőmérnök TE-06/0467
Energiaellátás, Hírközlés	 Somogyi János	okl. villamos mérnök TE-06/0467 TH-06/0467
Környezetvédelem	 Novai György	okl. környezetvédő Hulladékgazdálkodási szakértő SZKV-hu/06/0171/H-2410/12 Levegőtisztaság-védelmi szakértő SZKV-le/06/0171/H-2410/12 Víz- és földtani közeg védelmi szakértő SZKV-vf/06/0171/H-2409/12
Zajvédelem	 dr. Szanka Károly	dipl. környezetvédelmi, zajcsökkentési szakmérnök SZÉS-4/06-0021 H-2124/10
Táj-, és természetvédelem	 Faggyas Szabolcs	környezetvédelmi, táj-, és természetvédelmi szakértő SZKV-1.1, 1.2, 1.3, 1.4 Sz-009/2009
Régészet	 Lőrinczy Gábor	régész Sz-17/2007
Településfejlesztés	 Dr. Nagy Gyula	okl. geográfus [terület- és településfejlesztő]
Településfejlesztés, térinformatika	 Dr. Kovalcsik Tamás	okl. geográfus [terület- és településfejlesztő]

TARTALOMJEGYZÉK

1. ELŐZMÉNYEK	4
2. JÖVŐKÉP	5
2.1. Településfejlesztési elvek	
2.2. Maroslele jövőképe	
3. STRATÉGIA	8
3.1. stratégiai cél: Élhető település – életteli közösség	
3.2. stratégiai cél: Prosperáló település	
3.3. stratégiai cél: Turizmusfejlesztés	
3.4. stratégiai cél: Kiszolgáló és fenntartható település	
3.5. A fejlesztési részcélok jellege	
3.6. A fejlesztési célok rendszere	
4. CSELEKVÉSI PROGRAM	13
4.1. A cselekvési program alapelvei	
4.2. A település átfogó fejlesztését prioritások és beavatkozások meghatározása	
5. FEJLESZTÉSI TERVLAP	18
6. MONITORING	20
6.1. A monitoring alapvetése	
6.2. A településfejlesztés előrehaladását szolgáló indikátorok	

1. ELŐZMÉNYEK

Maroslele jelenleg hatályban lévő településfejlesztési koncepcióját 2006-ban fogadta el Maroslele Községi Önkormányzat Képviselő-testülete. A település távlati jövőképe az elmúlt közel húsz évben tovább formálódott. A frissítés érdekében és az időközben életbe lépett új jogszabályi környezetnek is megfelelő településfejlesztési terv elkészítéséről döntött testület a 82/2023. (IX. 5.) határozatában.

Maroslele Önkormányzata 2023 decemberében a digitális egyeztető felületen -az E-TÉR-en- elindította a Településterv készítését.

A 2023. szeptemberében meghozott önkormányzati döntést követően vált ismertté, hogy a magyar építészettről szóló 2023. évi C. törvény egyes rendelkezései 2023. december 30-án hatályba léptek, míg további részei 2024. október 1-jétől lesznek alkalmazandók.

A településen 2024 tavaszán olyan fejlesztési igények merültek fel, amelyek szükségessé tették a hatályos településrendezési eszközök módosítását még a 2024. október 1-jei határidő előtt. Ennek következtében az időközben megindított új terv készítésének folyamata leállításra került.

Az építésügyi szabályozás teljes körű átalakítása előrevetítette azt is, hogy az elavultnak tekinthető, az országos településrendezési és építési követelményeket tartalmazó 253/1997. (XII. 20.) Korm. rendelet (a továbbiakban: OTÉK) hatályát veszti, és helyébe 2025. január 1-jétől a településrendezési és építési követelmények alapszabályzatáról szóló 280/2024. (IX. 30.) Korm. rendelet (a továbbiakban: TÉKA) lép.

Ez további indokként szolgált a tervezési folyamat ütemezésének módosítására, hiszen célszerűvé vált az új típusú településtervet már az új jogszabályi környezetre, a TÉKA rendelkezéseire alapozni. A TÉKA 135. § (5) bekezdése ehhez kifejezett felhatalmazást ad az önkormányzatok képviselő-testületeinek. A maroslelei képviselő-testület ezzel a lehetőséggel élve, a 87/2025. (IX. 8.) számú határozatában döntött az új szabályozási eszközök alkalmazásáról.

A településtervek tartalmáról, elkészítésének és elfogadásának rendjéről, valamint egyes településrendezési sajátos jogintézményekről szóló 419/2021. (VII. 15.) Korm. rendelet (a továbbiakban: Elj.) mellékleteiben foglaltak szerint elkészült Maroslele község megalapozó vizsgálata. Az abban feltárt helyzetkép és a levezetett következtetések megbízható alapot nyújtanak a jelen településfejlesztési terv kidolgozásához.

A jogszabályi környezet változása, valamint a települést érintő új kihívások és fejlesztési szándékok indokoltá és időszerűvé tették egy új, korszerű, a jelen feltételekhez igazodó településfejlesztési terv elkészítését. A terv készítése során az önkormányzat figyelembe vette a korábbi településfejlesztési koncepciót, a gazdasági programot, valamint az elmúlt években készült olyan ágazati vagy szakpolitikai dokumentumokat is, amelyek hatással lehetnek a község jövőjére.

A településfejlesztési terv így nemcsak a jogszabályi követelményeknek felel meg, hanem valós válaszokat is keres a helyi társadalmi, gazdasági és környezeti folyamatokra. A dokumentum célja, hogy egységes keretet biztosítson Maroslele fenntartható és értékalapú fejlődéséhez, miközben illeszkedik a helyi közösség igényeihez és lehetőségeihez.

Maroslele Településfejlesztési Tervének kidolgozása a járási (kistérségi) összefüggések, valamint a tágabb térségi – Csongrád-Csanád vármegyei és agglomerációs – hatások figyelembevételével történt, ugyanakkor alapvetően a település saját adottságaira, értékeire és közösségi érdekeire épül. A terv célja, hogy Maroslele fejlesztési elképzelései illeszkedjenek a Nemzeti Fejlesztés 2030 dokumentumban, valamint Csongrád-Csanád vármegye hatályos területfejlesztési koncepciójában, területfejlesztési programjában és az Integrált Területi Programban megfogalmazott releváns célokhoz és irányelvekhez. E kapcsolódás különösen fontos a jövőbeni uniós és hazai fejlesztési források elérhetősége szempontjából is.

2. JÖVŐKÉP

2.1. Településfejlesztési elvek

Maroslele község Településfejlesztési Tervének célja, hogy hosszú távon meghatározza a település fejlődésének irányait, figyelembe véve a helyi értékeket, adottságokat, a társadalmi-gazdasági folyamatokat, valamint a lakosság elvárásait. A terv a község életminőségének javítását, a népességmegtartás elősegítését, a gazdaság megerősítését, valamint a fenntartható és környezettudatos településfejlődést szolgálja.

A tervkészítés során kiemelt figyelmet kapnak Maroslele hagyományai, természeti és táji értékei, valamint a településkép alakítása. Ugyanakkor a dokumentum keretet biztosít a szükséges infrastrukturális fejlesztésekhez, a közösségi terek megújításához, a vállalkozási környezet erősítéséhez, és az élhető lakókörnyezet kialakításához.

A Településfejlesztési Terv stratégiai alapként szolgál a jövőbeni önkormányzati döntésekhez, és irányt mutat a település tudatos, célzott és értékmegőrző fejlődése érdekében.

A terv alapját képezik az alábbi **településfejlesztési alapelvek**, amelyek a dokumentum későbbi fejezeteiben részletesen is bemutatásra kerülnek:

- **Fenntarthatóság és környezeti tudatosság:** a természeti erőforrások megőrzése, a zöldfelületek védelme és bővítése, valamint környezetbarát műszaki megoldások alkalmazása.
- **Társadalmi kohézió és életminőség javítása:** a lakosságmegtartás erősítése, a közösségi terek fejlesztése, és a helyi szolgáltatások elérhetőségének javítása.
- **Gazdaságélénkítés és helyi erőforrások kihasználása:** a mezőgazdaságra, kézműiparra és helyi turizmusra épülő, fenntartható gazdasági tevékenységek ösztönzése.
- **Településszerkezeti és infrastrukturális fejlesztés:** a közlekedési, műszaki és digitális infrastruktúra korszerűsítése, a bel- és külterületeken egyaránt.
- **Településkép- és örökségvédelem:** a helyi építészeti értékek, a hagyományos falukép és a kulturális örökség megőrzése, valamint azok tudatos alakítása.
- **Partnerség és együttműködés:** a lakosság, a helyi szervezetek, intézmények és gazdasági szereplők bevonása a fejlesztések tervezésébe és megvalósításába.

Ezen alapelvek mentén a Településfejlesztési Terv olyan komplex fejlesztési irányokat jelöl ki, amelyek támogatják Maroslele fejlődését a 21. század elvárásaihoz igazodva, miközben megőrzik a település egységét és helyi értékeit.

2.2. Maroslele jövőképe

A településfejlesztési terv jövőképe célja, hogy a község számára víziót vázoljon fel annak érdekében, hogy a falu fejlődése és fejlesztései egy, a régiós, országos és integrációs trendek és célkitűzések mentén, közösségi alapon létrehozott irányba mutassanak. A jövőképhez stratégiai szempontú célkitűzések és megvalósítandó beruházások kapcsolódnak, melyek szinergikus hatása segít a község céljainak elérésében. Maroslele a történelem során a vármegye agrár-bázisaként számontartott települése volt a Maros és a Tisza összefolyásánál. A gyakori vízjárás mocsaras-lápos területet hozott létre, mely agyagos réti talaja a mai napig árulkodik környezettörténetéről, kiváló környezetet biztosítva az agro-gazdaságnak de a rekreációnak és a kikapcsolódásra alapozott fejlődésnek is. A hosszú évszázados fejlődésében a környező nagyobb városok, települések mindig is szerepet játszottak, de a település saját és egyedi identitással rendelkezett. A település az elmúlt évszázadokban biztonságot és kiszámíthatóságot nyújtott lakosainak, oktatási-nevelési és egészségügyi ellátással, melyet fent kíván tartani az elkövetkező időszakokban is. A jövőben a település épít történelmi hagyományaira, a természeti környezet nyújtotta adottságaira és a közeli településekkel való együttműködés jegyében kívánja lehetőségeit kiaknázni. Maroslele tehát az elkövetkezendő 10 évben **élhető és életteli település kíván maradni**, a falu fejlesztésének célja a helyben élő lakosság **szolgáltatásokkal való ellátása** és a testi-lelki egészség megtartásához és javításához szükséges feltételek biztosítása.

A jövőben Maroslele **összetartó** közösségének megtartása és továbbfejlesztése, a térségi kapcsolatok, az **össze- és bekapcsoltság** erősítése valósul meg. A következő 10 évben Maroslele egyre jobban bekapcsolódik a térségi trendekbe, energiagazdálkodása hatékonyabb és **a fenntartható energiatermelésben rejlő lehetőségeket kiaknázó településsé fejlődik**. A gazdasági tevékenységet jobb közlekedési elérhetőség biztosításával és a települési **gazdaságfejlesztés intézményesített támogatásával** éri el, **ezáltal válik prosperáló településsé**. Mindemellett a település tevékenyen részt vesz a térség vonzóvá tételében a speciális piaci szegmenseket megcélzó turisztikai termékek kialakításával, mellyel **aktív és zöld községgé válik**.

2.2.1. Társadalmi jövőkép

Napjainkban Maroslele Csongrád-Csanád vármegye fejlődésébe stratégiai elhelyezkedése, közlekedési kapcsolatai és agglomerációs szerepe révén kapcsolódik be. A település a Szegedről Makó irányába haladó M43-as autópálya mentén helyezkedik el, ami vonzó célponttá tette a megyeszékhelyről kiköltözők számára, és ezzel hozzájárul a térség népességmegtartó képességéhez. Ennek ellenére a stabil népesség önmagában nem elegendő. Egy önálló identitással és egymással békében együttélő, együttműködő közösségre van szükség a település megmaradásához és megtartó képességéhez. Éppen ezért Maroslele társadalmi jövőképe egy **kiegyensúlyozott, befogadó és együttműködő közösség** felé mutat, ahol a hagyományos falusi értékrend és az újonnan betelepülő városi családok által képviselt modern életstílus közös alapra talál. Az utóbbi években tapasztalható demográfiai megújulás – fiatal családok, gyermekszám-növekedés, az oktatási intézmények telítettsége – azt jelzi, hogy a település képes megújulni, fiatalodni, és megtartani a beköltözők által hozott dinamizmust. A helyi közösségi és civil élet fejlődése, az óvoda, bölcsőde, iskola, valamint a közösségi ház és egyesületek szerepe mind a társadalmi kohéziót és az **„élhető és élettel teli falu”** modelljét erősítik. A jövőben a közösségi programok, a helyi identitás erősítése, a fiatalok és idősek közötti tudásmegosztás, valamint a szociális és kulturális befogadás előtérbe helyezése kulcsfontosságú. A cél egy olyan közösség, ahol a **„jöttmentek” és az őslakosok** közötti határok fokozatosan elmosódnak, és a település az összetartás, a kölcsönös tisztelet és az aktív részvétel mintájává válik. A marosleleiek bekapcsolódnak az őket érintő fejlesztéspolitikai döntések előkészítésébe és megvalósításába a közösség összetartó erejének növelésével. A családalapítás és a fiatalok helyben tartásának támogatásával az előrejedési folyamatot mérsékli a település.

2.2.2. Gazdasági jövőkép

Maroslele gazdasági jövője a **tudásalapú, fenntartható és helyi erőforrásokra építő gazdaság** felé halad. A település kedvező elhelyezkedése – az M43-as autópálya közelsége kiváló feltételeket teremt a kis- és középvállalkozások betelepüléséhez, különösen a szolgáltatói, logisztikai és feldolgozóipari szektorban. A határon átnyúló Szeged–Makó–Arad és a Temesvár–Szeged–Szabadka térség együttműködése tovább erősíti a község gazdasági és infrastrukturális beágyazottságát, növelve befektetésvonzó erejét. Maroslele fejlődését így nemcsak a közvetlen közlekedési adottságok, hanem a regionális logisztikai és tudáshálózatokhoz való kapcsolódás is meghatározza, biztosítva, hogy a község a vármegye versenyképes, fenntartható és integrált térszerkezetének aktív részévé váljon. A jövőben az önkormányzat célja a **helyi vállalkozói környezet megerősítése**, az ipari területek fejlesztése és a település befektetésvonzó képességének növelése. Emellett a helyi gazdaság hagyományos pillérei – mint a mezőgazdaság és a fokhagymatermesztés (különösen a Lelexír fajta újraélesztése) – modernizálva, minőségi helyi terméké válhatnak, erősítve a település identitását és piaci megjelenését. A jövőben ennek helyet ad a település és a meglévő ipari területek felhasználásával. A vármegye megújuló energiahasznosítása terén lefektetett célkitűzéseibe Maroslele is bekapcsolódik, elősegítve a helyi vállalkozások és közösségek modernizációját és a település energiafüggetlenségét. A gazdaságélénkítés hatására Maroslele **vidéki csomópont**, szoros együttműködésben Szegeddel, Makóval. Hosszú távon egy **ellenálló, sok lábon álló helyi gazdaság** alakul ki, amely a lakosság megélhetését és a település fenntarthatóságát is biztosítja.

2.2.3. Táji, természeti és épített környezeti jövőkép

A környezeti jövőkép egy **zöld, alkalmazkodó és természeti értékeit tudatosan kezelő Maroslelét** vetít előre. A település elhelyezkedése – a Maros és a Tisza közelsége, az ártéri és mezőgazdasági területek, valamint a Körös–Maros Nemzeti Park tájvédelmi övezete – kivételes lehetőséget kínál a környezeti fenntarthatóság erősítésére. A jövő célja, hogy Maroslele az **ökologikus szemlélet** és a **klímaadaptív fejlesztések** egyik példájává váljon a térségben: vízmegtartó rendszerek, esővízgyűjtők, csapadékvíz-tározók és közösségi rekreációs terek révén. A település a **környezetbarát mobilitás**, kerékpáros és gyalogos infrastruktúra, határon átnyúló ökoturisztikai kapcsolatok fejlesztésével kapcsolódik a regionális turisztikai hálózatokhoz, miközben megőrzi falusias karakterét és táji arculatát. A cél egy olyan környezet kialakítása, ahol a természetközeli életmód, az energiahatékonyság, a biodiverzitás megőrzése és a helyi közösségek ökológiai felelősségvállalása együtt teremti meg a **klímatudatos, élhető és fenntartható Maroslelét**. A település a tájélmény területek lehatárolásával intézményesíti azokat a komplex települési területhasználati A település felkészül a klímaváltozás kedvezőtlen hatásaira és hatékony vízvisszatartás módszert alkalmazza.

Maroslele egy élettel teli, prosperáló település, ami térségével gyümölcsöző kapcsolatot ápol, lakosai számára biztosítja a szükséges szolgáltatásokat és környezettudatos településpolitikájával mind a gazdasági mind a lakossági igényeket kielégíti.

3. STRATÉGIA

A fentiekben meghatározott jövőkép elérése érdekében négy átfogó cél került meghatározásra, amelyek segítik a település fejlesztését.

3.1. stratégiai cél: Élhető település – életteli közösség

Maroslele jövőképe egy olyan **életteli teli, közösségcentrikus település** kialakítása, ahol a természetközeli életforma, a modern lakhatási lehetőségek és az aktív közösségi élet harmonikusan egészítik ki egymást. A cél, hogy a település minden korosztály számára vonzó és élhető legyen – a fiatalok letelepedésétől az idősek méltó életkörülményeinek biztosításáig, egy olyan élettér kialakítása, amelyben az emberek testi-lelki jóléte és a közösségi élet egyaránt erősödik, miközben az épített környezet is megfelel a 21. század kihívásainak. Ezt erősíti a népességyarapítást célzó lakhatási program, amely új otthonok építésével vagy meglévő lakások elérhetővé tételével támogatja a letelepedni vágyókat, különösen a fiatalokat. A fejlesztések középpontjában a közösségi terek megújítása, a zöld infrastruktúra bővítése és a helyi identitást erősítő programok állnak. A településközpont folyamatos fenntartása és megújítása elengedhetetlen ahhoz, hogy a lakosság kulturált, esztétikus és jól működő község imázsát élhesse meg, valamint hosszútávon megőrizhető legyen a település rendezett arculata. A településközpont zöldítése természetalapú megoldásokkal – például őshonos növényekkel, vízmegtartó kialakításokkal – lehetőséget teremt arra, hogy a klímatudatosság erősödjön, miközben a karbantartási költségek csökkennek és a biodiverzitás is növekszik. A településközpont megújítása célzottan javítja a közösségi terek használhatóságát, vonzóbbá teszi a faluképet, és erősíti Maroslele közösségi identitását. A közösség és a helyi identitás építését különféle kulturális programok is támogatják, amelyek alkalmat adnak a találkozásra, az együttműködésre, valamint a helyi értékek újrafelfedezésére. A falusi élet mindennapjainak és hagyományainak megőrzését célzó programok – például helyi termelés ösztönzése, közösségi események, kézműves foglalkozások – segítik a lokális identitás megőrzését, erősítik az összetartozás érzését, és hozzájárulnak a fiatalabb generációk helyben maradásához.

Részcélok

- Lakóterület-fejlesztés, bővítés szociális alapokon
- Zöldfelületi megújulás közparkfejlesztéssel
- A zöldfelületek diverzitásának növelése
- Tájélmény területek kialakítása a vízmegtartás és a mezőgazdaság, valamint a rekreáció jegyében

3.2. stratégiai cél: Prosperáló település

A **Prosperáló település** stratégiai cél Maroslele gazdasági és infrastrukturális megerősítését, valamint a biztonságos, élhető környezet megteremtését célozza, amely hosszú távon biztosítja a helyi lakosság jólétét és a befektetői környezet vonzerejét. A község kedvező közlekedéshálójai fekvése – különösen a közeli ipari beruházások fényében – kiváló alapot teremt arra, hogy a gazdasági fejlődést ösztönözze, valamint a lakosság számára hosszú távon is biztosított legyen a megélhetés és a munkaerőpiaci részvétel.

A forgalomszervezés és a közlekedési infrastruktúra fejlesztése, a kerékpár és gyalogút-hálózat fejlesztése nemcsak környezetbarát közlekedési alternatívákat kínál, hanem növeli a lakosság biztonságát is, különösen a gyalogosok és kerékpárosok számára. A belterületi járdák és utak rekonstrukciója kulcsfontosságú a település belső mobilitásának javításához, különösen az idősek, kisgyermekes családok és mozgásukban korlátozottak számára. A külterületi úthálózat fenntartása és korszerűsítése pedig a mezőgazdasági tevékenységek, valamint az ingázás szempontjából is elengedhetetlen, mivel ez biztosítja a zökkenőmentes közlekedést és az alapellátások elérését.

Maroslelén jelenleg már rendelkezésre áll egy gazdasági-ipari besorolású terület, amely kiváló alapot biztosít a jövőbeli gazdasági növekedéshez. Ennek a területnek a további fejlesztése különösen fontos stratégiai cél, hiszen az ipari park elhelyezkedése és adottságai alkalmassá teszik arra, hogy kiszolgálja a közeli nagyberuházásokat és más, hasonló profilú vállalkozásokat. Az ipari terület fejlesztése így nem csupán új munkahelyek létrehozását és a helyi gazdaság dinamizálását szolgálja, hanem hosszú távon hozzájárul Maroslele térségi szerepének megerősítéséhez is. A terület infrastruktúrával történő ellátása, közművesítése és közlekedési kapcsolatokkal való megerősítése révén vonzóvá válik a beszállítói hálózatok számára is. Ez lehetőséget ad logisztikai cégek megtelepedésére, valamint olyan iparágak számára, amelyek közvetlenül vagy közvetve kiszolgálják a régió nagyvállalatait.

A településen szoft programok segítségével kiemelt figyelmet kap a munkaerőpiacról kiszorult csoportok – például az alacsony képzettségűek, idősek vagy hátrányos helyzetűek – integrációjának támogatása, amely elősegíti a társadalmi egyenlőtlenségek mérséklését, és növeli a helyi közösség kohézióját.

Részcélok

- Közlekedési infrastruktúra minőségi javítása
- Kerékpáros és gyalogos közlekedés feltételeinek javítása
- Biztonság és kényelem a településen élőknek
- Gazdaságfejlesztés települési feltételeinek javítása
- Településközi kapcsolatok erősítése

3.3. stratégiai cél: Turizmusfejlesztés (a Maros mentén – természet, aktív kikapcsolódás és helyi élmények)

A **Turizmusfejlesztés a Maros mentén** fejlesztési cél a Maros természeti adottságaira, a Tisza közelségére, a két folyó táji értékeire és a település rekreációs lehetőségeire építve kívánja Maroslelét a térség egyik meghatározó aktív- és ökoturisztikai célpontjává fejleszteni. A cél, hogy a település olyan komplex turisztikai kínálattal rendelkezzen, amely egyszerre szolgálja a helyben élők életminőségének javítását és a látogatók számára vonzó, természetközeli élményeket biztosít. Kiemelt feladat a Maros-menti kerékpáros összeköttetés megteremtése, amely a települést a folyó menti turisztikai hálózat részévé teszi, elősegítve az aktív turizmus – különösen a kerékpározás és a vízi turizmus – fejlődését. A folyó környezetének fejlesztése lehetőséget ad arra, hogy a helyben élők és az ide látogatók számára egyaránt értékes, természetközeli élményeket biztosító térséggé váljon ez a terület. A jövőben a környező településekkel közösen a víziturizmus fejlesztése – például kajak-kenu megálló, pihenőhelyek, vízbázis létesítése – hozzájárul a természetbarát aktív turizmus élénkítéséhez, és kiegészítheti a kerékpáros turizmus kínálatát is. A hullámtér rendbetétele, rendezett és tiszta környezetté alakítása egyaránt szolgálja a lakosság rekreációs lehetőségeit és a turisták komfortját, miközben a természetvédelmi szempontokat is szem előtt tartja. A Maros kiváló horgászati adottságait célszerű tovább erősíteni. A horgászturizmus fejlesztése – például horgász helyek kialakításával, infrastruktúrafejlesztéssel, szolgáltatások biztosításával – nemcsak új turisztikai célcsoportokat vonzhat, hanem hozzájárulhat a helyi gazdaság élénkítéséhez is. A rekultivált hulladéklerakó közösségi térré alakítása új, multifunkcionális rekreációs teret hoz létre, amely közösségi rendezvények, sportesemények és szabadidős programok helyszínéül szolgálhat, miközben szimbolizálja a fenntartható környezetgazdálkodás sikerét. A sportinfrastruktúra fejlesztése – legyen szó szabadtéri sportpályákról, kerékpáros és futópályákról vagy kisebb közösségi sportlétesítményekről – nemcsak a helyiek egészséges életmódját támogatja, hanem erősíti a turisztikai vonzerőt is, hiszen lehetőséget ad versenyek, rendezvények és családi programok szervezésére. Cél, hogy Maroslele a Maros menti térség természetalapú turizmusának egyik mintatelepülésévé váljon, ahol a természet tisztelete, az aktív kikapcsolódás és a helyi értékek bemutatása kéz a kézben jár a fenntartható fejlesztéssel és a közösségi jólét erősítésével.

Részcélok

- Sportinfrastruktúra fejlesztése
- Közösségi élménytér-fejlesztés
- Aktív-és ökoturisztikai feltételek javítása

3.4. stratégiai cél: Kiszolgáló és fenntartható település

A **Kiszolgáló és fenntartható település** stratégiai cél kitűzött feladata, hogy olyan települési környezetet alakítson ki, amely **biztonságos, kényelmes és fenntartható** mind a helyi lakosság, mind a települést látogatók számára. Maroslele hosszú távú célja, hogy a lakosság mindennapjai kiszámíthatóbbá váljanak, miközben a közszolgáltatások megbízhatóan működnek és a fenntarthatóság elvei mentén fejlődnek tovább. A népességmegtartás egyik kulcsa a minőségi életkörnyezet, valamint a jól elérhető és korszerű közszolgáltatások megléte. Ezzel párhuzamosan a település célja az ökológiai lábnyom csökkentése is, többek között energiahatékonysági fejlesztésekkel és zöld megoldások alkalmazásával.

A települési szintű áramtermelés elősegítése kiemelt cél, amely közösségi alapú energiatermelő hálózat vagy megosztásalapú zöldenergia-rendszerek kiépítésével valósulhat meg. Ez növeli az energiabiztonságot, csökkenti a függőséget a külső szolgáltatóktól, és hosszú távon mérsékli az energiaszámlákat. Ezt egészíti ki a fenntartható közvilágítási rendszer kialakítása, mely energiatakarékos és környezetbarát világítótestek alkalmazásával csökkenti a közüzemi költségeket és a település szén-dioxid-kibocsátását. A közlekedés komfortját és a lakosság kiszolgálását **zárt, fedett buszmegállók kialakítása** segíti, amelyek védelmet nyújtanak az időjárási viszontagságok ellen, és javítják a tömegközlekedéshez való hozzáférést.

A közintézmények és közösségi épületek energetikai korszerűsítése nemcsak a működési kiadások csökkentését szolgálja, hanem hozzájárul a komfortérzet javításához és a klímavédelemhez is. A stratégiai cél részeként a **Faluház energetikai rendszerének fejlesztése három ütemben** történik, amely biztosítja az intézmény energiatakarékos, környezetbarát működését, csökkentve a működési költségeket és javítva a komfortérzetet. Ugyanígy fontos feladat a korábban rekultivált hulladéklerakó állapotának fenntartása és további fejlesztése, mely a környezeti biztonság megőrzését, illetve a környezetszennyezés megelőzését szolgálja.

A gyermeknevelési és szociális intézményrendszer hatékonyabb működtetése és bővítése szintén kulcsfontosságú, hiszen a megfelelő ellátás biztosítása elengedhetetlen a fiatal családok helyben maradásához és az idősebb korosztály támogatásához. A temető-infrastruktúra fejlesztése a méltó és rendezett települési környezet részeként biztosítja a helyi hagyományok és közösségi igények tiszteletben tartását.

Részcélok

- A települési közszolgáltatások fejlesztése
- Fenntarthatóságot javító beruházások megvalósítása

3.5. A fejlesztési részcélok jellege

A település keretein belül összesen négy stratégiai cél illetve 14 rész cél került meghatározásra. A projektek csoportosíthatók azok kategóriája, kiterjedésük illetve integrált szemléletük valamint természeti és épített örökségben való érintettségük alapján. egyedi projekt került kidolgozásra, mely különböző intézkedések és beavatkozások közös reprezentációja. Ezek a városi programcsomagok több akcióterületen átívelő, specifikus fejlesztések, melyek között a területi jellegük, városi jelentőségük, illetve hálózatoságuk tesz különbséget.

Kategória alapján:

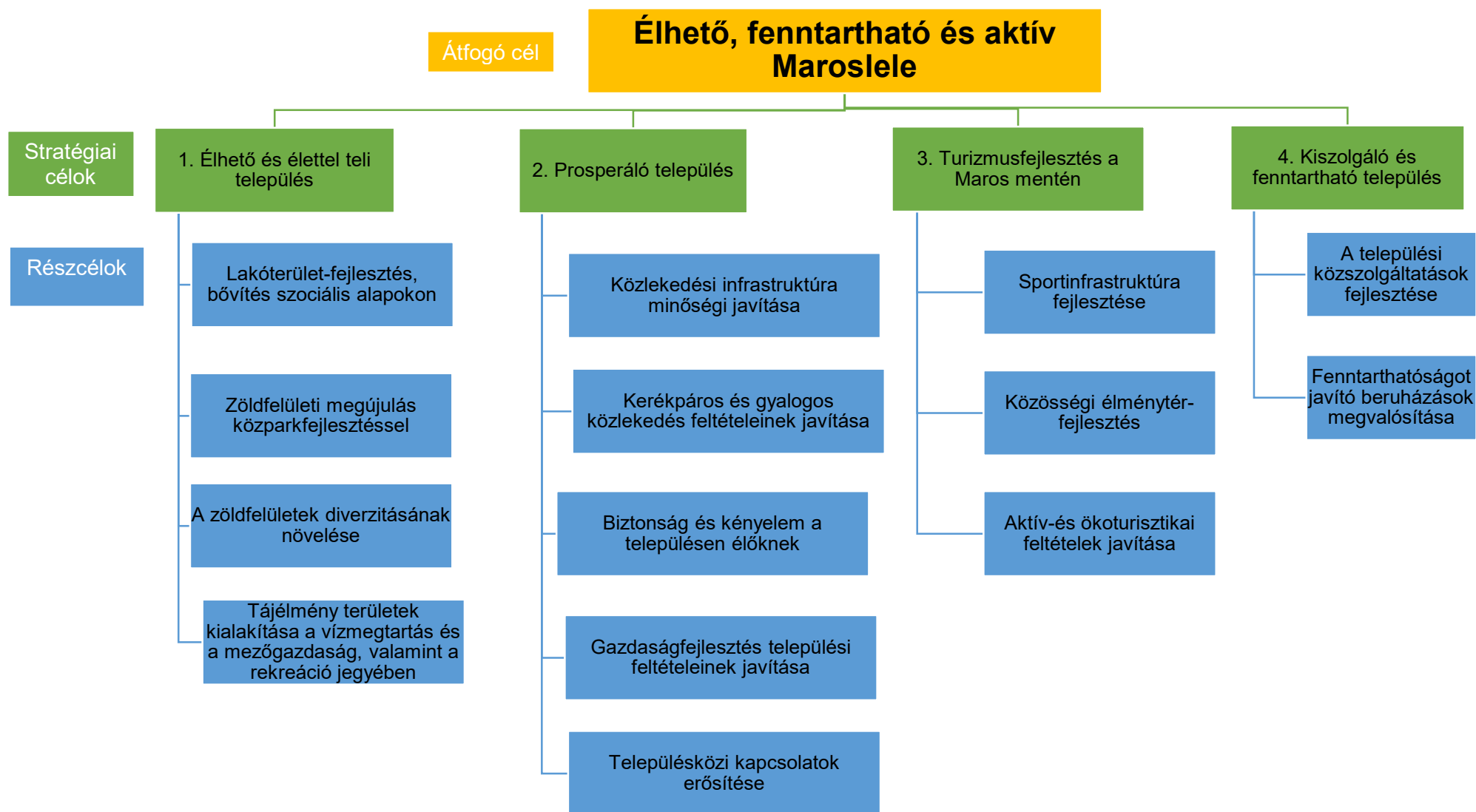
- Ágazati jellegű projektek az adott szektorhoz vagy szolgáltatáshoz kötődő fejlesztés (pl. közlekedés, gazdaság, közszolgáltatás, sport) elemeit tartalmazzák.
- Tematikus fejlesztések célja, fókuszja vagy funkciója szerint (pl. fenntarthatóság, rekreáció, turizmus, közösségi élmény) kerültek kialakításra, leginkább egy jellegzetesség áll a fejlesztés központjában.
- Területi fejlesztés földrajzilag vagy településrészen alapuló fejlesztés (pl. lakóterület-fejlesztés, közpark, tájélményterület).

A kiterjedés alapján:

- Hálózatos kiterjedés: Olyan fejlesztés, amely több ponton, egymással összekapcsolt módon jelenik meg a településen vagy térségben, és általában infrastruktúra jellegű, a rendszer összekapcsoltságára épül.
- Egyedi kiterjedés: Egy konkrét, jól meghatározott helyszínen megvalósuló fejlesztés, amely koncentrált, és nem kapcsolódik közvetlenül más helyszínekhez.
- Területi kiterjedés: A fejlesztés földrajzi nagyságát vagy hatóterületét jelöli, amely kiterjedhet egy településrészre, központra vagy akár a teljes településre, függetlenül az összekapcsoltságtól vagy az egyedi helyszíntől.

Kategoría	Fejlesztési rész cél	Stratégiai cél	Kiterjedés	Integrált-e?	Épített vagy természeti örökség érintettsége
			Hálózatos, egyedi vagy területi fejlesztés		
Ágazati	Közlekedési infrastruktúra minőségi javítása	2	Hálózatos fejlesztés	nem	nincs
	Kerékpáros és gyalogos közlekedés feltételeinek javítása	2	Hálózatos fejlesztés	nem	nincs
	Biztonság és kényelem a településen élőknek	2	Hálózatos és egyedi fejlesztés	nem	nincs
	Gazdaságfejlesztés települési feltételeinek javítása	2	Területi fejlesztés	nem	nincs
	Településközi kapcsolatok erősítése	2	Hálózatos fejlesztés	igen	nincs
	Sportinfrastruktúra fejlesztése	3	Területi fejlesztés	igen	nincs
	A települési közszolgáltatások fejlesztése	4	Egyedi fejlesztés	nem	Épített örökség
Tematikus	Közösségi élménytér-fejlesztés	3	Területi fejlesztés	igen	Természeti örökség
	Fenntarthatóságot javító beruházások megvalósítása	4	Hálózatos és egyedi fejlesztés	nem	nincs
	Aktív- és ökoturisztikai feltételek javítása	3	Hálózatos fejlesztés	igen	Természeti örökség
Területi	Lakóterület-fejlesztés, bővítés szociális alapokon	1	Területi fejlesztés	nem	nincs
	Zöldfelületi megújulás közparkfejlesztéssel	1	Területi fejlesztés	igen	Természeti örökség
	A zöldfelületek diverzitásának növelése	1	Hálózatos fejlesztés	nem	nincs
	Tájélmény területek kialakítása a vízmegtartás és a mezőgazdaság, valamint a rekreáció jegyében	1	Területi és hálózatos fejlesztés	igen	Természeti örökség

3.6. A fejlesztési célok rendszere

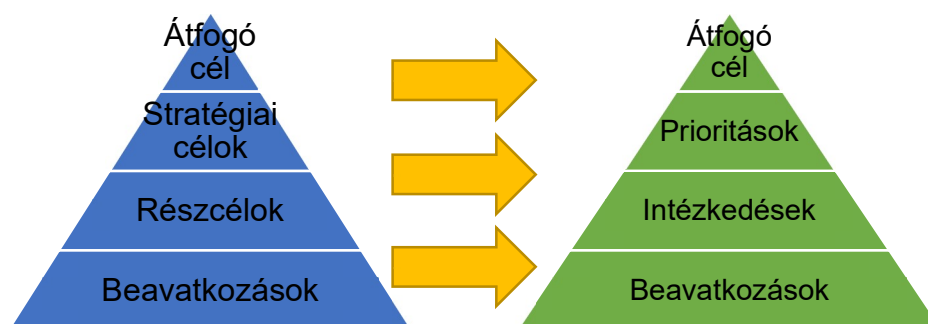

4. CSELEKVÉSI PROGRAM

4.1. Cselekvési program alapelvei

A stratégia és a célok fejlesztési irányokká, beavatkozásokká történő lebontása valósul meg a cselekvési tervben. A cselekvési terv alapját a célok megvalósulását támogató **prioritások**, **intézkedések** és **beavatkozási területek** meghatározása jelenti. A prioritások absztrakciós szintje a legmagasabb, ennek tematikus vagy integrált alábontása az intézkedési majd a beavatkozási területek szintje.

Maroslele esetében a stratégiai céloknak megfelelően négy fő prioritás került meghatározásra, melyekhez kapcsolódóan az intézkedések az egyes részcélokat, míg a beavatkozások az ezek alá rendelt beavatkozásokat reprezentálja. Az egyes beavatkozások akcióterületi leképeződése egyben az adott javasolt projekt megnevezést is adhatja, ha kellően specifikus, azonban számos esetben körvonalazódó projektetek is megnevezésre kerültek a dokumentumban.

A stratégiai keret cselekvési programbani leképeződése.
Forrás: FVS kézikönyv alapján saját szerkesztés

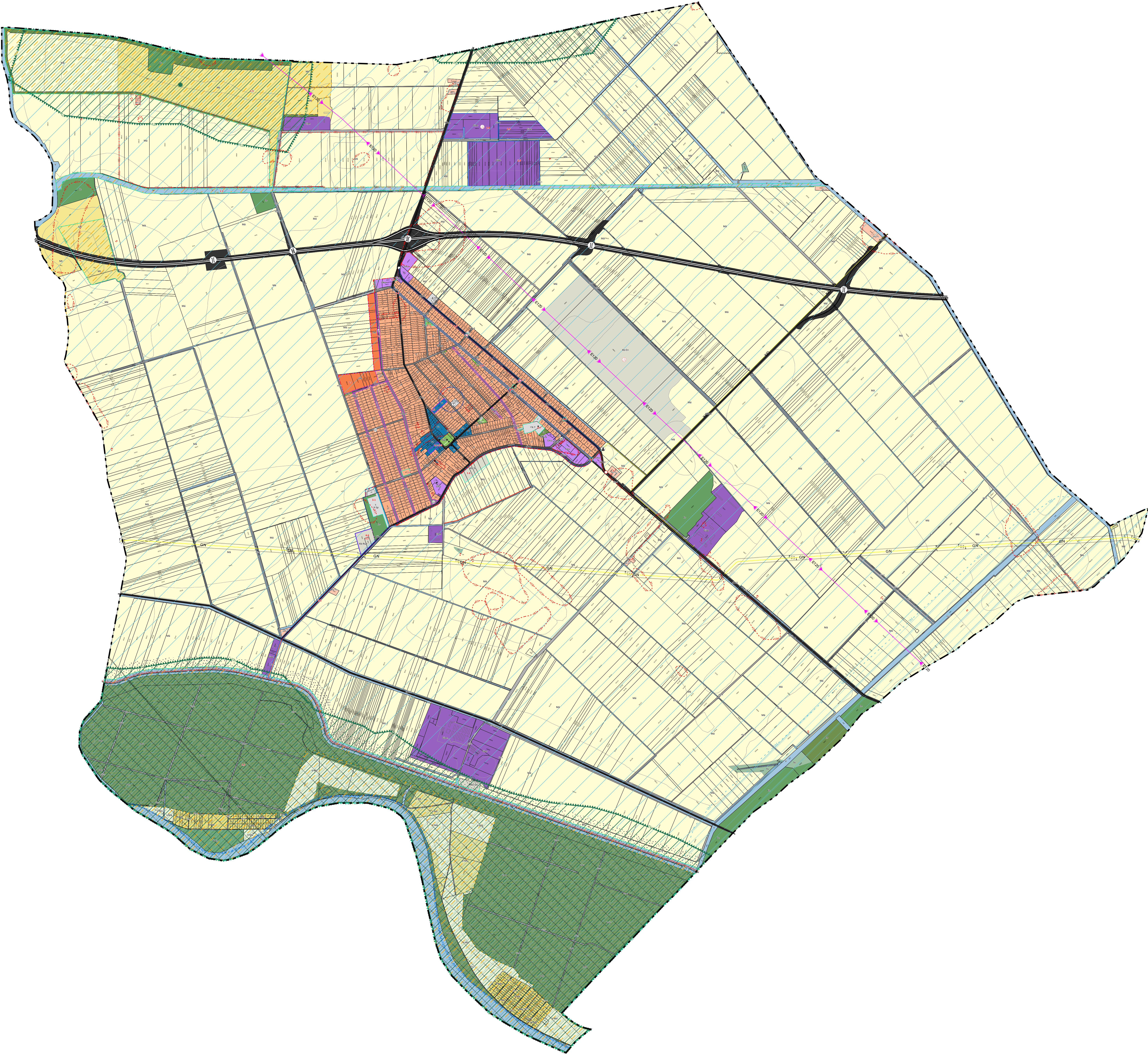
4.2. A település átfogó fejlesztését prioritások és beavatkozások meghatározása

Prioritások	Intézkedések	Sorszám	Beavatkozások	Helyszín	Fejlesztés tartalma	Indikatív költségvetés Millió Ft	Finanszírozás lehetséges forrása	Megvalósítás időtávlat
1. Élhető település - életteli közösség	Lakóterület-fejlesztés, bővítés szociális alapokon	1.1	Új kertvárosi lakóterület kialakítása	Rózsa utca északi szakaszának nyugati oldala 0395/45 hrsz.-ú csatornáig, és a 246 hrsz.-ú út északi oldalán lévő 0395/48,55,57,58,73,74 hrsz.-ú ingatlanok és a 0395/46 hrsz.-ú telek Lke-be tartozó része	Új építési telkek kijelölése és megközelítés biztosítása	20	saját forrás	Rövidtávú
	Zöldfelületi megújulás közparkfejlesztés	1.2	Bringa- és rollerpark	Damjanich és Kossuth utcák sarkán, a 780 hrsz.-ú telken	Egy biztonságos, fiatalok számára igénybevehető kerékpáros és rolleres akadálypálya és park kialakítása a sportolás népszerűsítése érdekében, a kapcsolódási lehetőségek szélesítése miatt	40	Versenyképes járások Program, TOP Plusz	Középtávú
	Zöldfelületi megújulás közparkfejlesztés	1.3	Agility "kutyapark"	Damjanich és Kossuth utcák sarkán, a 780 hrsz.-ú telken	Olyan kutyaképző park létrehozása, ahol a gazdik a biztosított játékok és akadálypályák segítségével kutyájukat edzhetik és fejleszthetik	10	Versenyképes járások Program, TOP Plusz	Középtávú
	Lakóterület-fejlesztés, bővítés szociális alapokon	1.4	Fecskeházak és lakások	Szegfű és József A. utcák sarkán lévő 345 hrsz.-ú telken	4-6 család számára a környezethez illő családi jellegű társasházban életkezdő lakások kialakítása	200	Versenyképes járások Program, TOP Plusz, magántőke bevonása, saját forrás	Középtávú
	A zöldfelületek diverzitásának növelése	1.5	Natura 2000-es területek fejlesztése	Natura 2000-es területek	A Natura 2000-es területeken a biológiai aktivitás érték megtartásának növelése, fásítási program megvalósítása	20	KEHOP Plusz, Top Plusz, Versenyképes Járások Program	Középtávú

	Tájélmény területek kialakítása a vízmegtartás és a mezőgazdaság, valamint a rekreáció jegyében	1.6	Vízmegtartás fejlesztése közösségi park létrehozásával	Ady E. utca déli végénél a 0219/16-22 hrsz.-ú ingatlanok északi 80 m-es sávja	Vízmegtartó kékinfrastruktúra-fejlesztés a "tó" területének létrehozásával és a körülötte lévő közösségi park kialakításával. A közösségi tér egyszerre megállópont a kerékpáros turisták számára.	600	saját forrás, direkt EU forrás	Középtávú
2. Prosperáló település	Közlekedési infrastruktúra minőségi javítása	2.1	Belterületi utak fejlesztése I.	Béke teljes hossza, a Pacsirta utca Petőfi utcától délre eső szakasza	Burkolat megújítása	20		Rövidtávú
	Közlekedési infrastruktúra minőségi javítása	2.2	Belterületi utak fejlesztése II.	Rózsa utca déli szakasza a 246 hrsz.-ú úttól, Szegfű és Táncsics utca	Útalapok megerősítése és kopóréteg kialakítása	250		Rövidtávú
	Közlekedési infrastruktúra minőségi javítása	2.3	Belterületi utak fejlesztése III.	Rózsa utca Vásárhelyi utcától a 246 hrsz.-ú útig és a 246 és a 0395/48 hrsz.-ú utcaszakaszok	Útszelvény bővítése, és vízelvezetés- és megtartás környezettudatos kialakítása	50		Rövidtávú
	Biztonság és kényelem a településen élőknek	2.4	Közlekedésbiztonság fejlesztése a Kossuth utcán gyalogátkelőhelyek létesítésével	Petőfi utca csatlakozása a Kossuth és a Rákóczi utcával	Kossuth és Rákóczi utca valamint a Kossuth és Petőfi utca kereszteződésében a járda 2m-es szélesítése, mely gyalogátkelőhely létesítésének az alapját képezi.	10	TOP Plusz és IKOP Plusz; Versenyképes Járások Program	Rövidtávú
	Településközi kapcsolatok erősítése	2.5	Testvértelepülési kapcsolatok bővítése	Maroslele teljes közigazgatási területe	Testvértelepülési kapcsolatok kialakítása gazdaságélénkítés és kulturális-identitásépítő kapcsolat létrehozása céljából	5	saját forrás, direkt EU forrás	Rövidtávú
	Biztonság és kényelem a településen élőknek	2.6	Településbiztonság kamerarendszerre	Maroslele teljes közigazgatási területe	A település teljes területén kamerarendszer kiépítése és üzemeltetése	25	saját forrás, Versenyképes Járások Program	Középtávú
	Biztonság és kényelem a településen élőknek	2.7	Forgalomkorlátozás és közlekedésbiztonsági beruházások	Petőfi utca csatlakozása a Kossuth és a Rákóczi utcával, továbbá a Köztársaság és a Rákóczi utca kereszteződése, valamint a Dózsa Gy. utca új szakasza találkozási a Kossuth utcával	On-demand jellegű lámpás kereszteződések kialakítása, sebességmérő berendezéssel egybekötött lámpás forgalom-korlátozás. Mind ez normál LED-es lámpákat és oszlopokat, vezérlőszekrényt, radar vagy kamera alapú sebességmérőt, bekötést és beüzemelést együttesen valósítja meg 2 ponton.	85	TOP Plusz és IKOP Plusz; Versenyképes Járások Program	Középtávú

	Kerékpáros és gyalogos közlekedés feltételeinek javítása	2,8	Járdafejlesztés	A település belterületein szakaszosan, Rákóczi és Kossuth utcák	A jelenleg nem megfelelő állapotú járdák kijavítása, fejlesztése	50	TOP Plusz és IKOP Plusz; Versenyképes Járások Program	Hosszútávú
	Gazdaságfejlesztés települési feltételeinek javítása	2,9	Iparterület bővítése és ipari park minősítése	Belterületről északra eső, a 4414 jelű út mellett fekvő teljes "Gipe" területe	A terület infrastruktúrával történő ellátása, közművesítése és közlekedési kapcsolatokkal való megerősítése	50	GINOIP Plusz	Hosszútávú
3. Turizmusfejlesztés a Maros mentén – természet aktív kikapcsolódás és helyi élmények	Közösségi élményszer-fejlesztés	3,1	Sportinfrastruktúra fejlesztése	A 020/8; 038; 444; 443 hrsz.-ú telkek	A sportpálya és a Lőtér parkolójának fejlesztése zöldítéssel és vízáteresztő burkolattal, a rendvédelmi szervek gyakorlatozására a lőtér bővítése	40	Versenyképes Járások Program	Középtávú
	Közösségi élményszer-fejlesztés	3,2	A rekultivált hulladéklerakó fejlesztése közösségi terré	A 020/8; 038; 444; 443; 044/6; 044/3 hrsz.-ú ingatlanok	A rekultivált hulladéklerakó zöldítése és lovas, autós és egyéb sporttalálkozókra való fejlesztése és a jelenlegi sportpálya és lőtér összekötése.	120	MTÜ forrás, Versenyképes Járások Program, TOP Plusz forrás	Hosszútávú
	Aktív- és ökoturisztikai feltételek javítása	3,3	Maros kerékpáros összeköttetésének megteremtése	Kossuth utcától a Dózsa Gy. utca és a 44133 jelű út szakasza a 4412 j. útig, továbbá a töltésre vezető dűlőút	Kerékpáros körút kialakítása Földeák, Óföldeák, Makó és Hódmezővásárhely érintésével.	870	INTERREG	Hosszútávú
4. Kiszolgáló és fenntartható település	Fenntarthatóságot javító beruházások megvalósítása	4,1	Faluház energetikai rendszerének fejlesztése I.	Faluház (232 hrsz.-ú ingatlan)	Napelemes rendszer kiépítése	17	Versenyképes Járások Program	Rövidtávú
	Fenntarthatóságot javító beruházások megvalósítása	4,2	Faluház energetikai rendszerének fejlesztése II.	Faluház (232 hrsz.-ú ingatlan)	Fűtése korszerűsítés	30	Versenyképes Járások Program	Rövidtávú
	Fenntarthatóságot javító beruházások megvalósítása	4,3	Faluház energetikai rendszerének fejlesztése III.	Faluház (232 hrsz.-ú ingatlan)	Épület energiahatékonyságának javítása nyílászáró- és tetőcserével	63	Versenyképes Járások Program	Rövidtávú
	A települési közszolgáltatások fejlesztése	4,4	Közvilágítás fejlesztése	Maroslele teljes köz- gazdasági területe	A közvilágítás fejlesztése a világítótestek LED-es cseréjével. 357 db világítótést cseréje.	50	KEHOP Plusz	Rövidtávú

	A települési közszolgáltatások fejlesztése	4,5	Közüntézmények bővítése	A községi óvoda (42/1 hrsz.-ú telek)	Az óvodai és bölcsődei férőhelyek bővítése új csoportszoba és játéktároló, kiszolgáló helységek és mosdók létesítésével	200	TOP Plusz és Versenyképes Járások Program	Rövidtávú
	Fenntarthatóságot javító beruházások megvalósítása	4,6	A rekultivált hulladéklerakó monitoringjának fenntartása	A 044/6; 044/3 hrsz.-ú ingatlanok	A monitoringrendszer fenntartása	5	saját forrás	Rövidtávú
	A települési közszolgáltatások fejlesztése	4,7	Temető-infrastruktúra fejlesztés	A 657; 677 hrsz.-ú telkek és a 669/4 és a 655 hrsz.-ú telkek a temetőbe eső részeik	A temető Béke utcai bejáratának, portájának fejlesztése, a parkoló-terület bővítése urna-temető létre-hozása a Kossuth utca irányában	50	Versenyképes Járások Program, TOP Plusz	Középtávú
	A települési közszolgáltatások fejlesztése	4,8	Zárt, fedett buszmegállók kialakítása	Kossuth, Rákóczi utcák és a benzinkúttal szemben	Meglévő buszmegállók átalakítása zárttá a településen	30	TOP Plusz és IKOP Plusz; Versenyképes Járások Program	Középtávú

Maroslele Község Településfejlesztési Terve - Jelmagyarázat

Határvonalak

- Közigazgatási határ
- Belterület határ
- Tervezett belterület határ

Területhasználatok

Beépítésre szánt területek

- Kertvárosias lakóterület
- Falusias lakóterület
- Településközpont vegyes terület
- Kereskedelmi, szolgáltató gazdasági terület
- Egyéb ipari gazdasági terület

- Különleges beépítésre szánt sport és rekreációs terület
- Különleges beépítésre szánt vízmű terület
- Különleges beépítésre szánt temető terület

Beépítésre nem szánt területek

- Közúti közlekedési terület - gyorsforgalmi út
- Közúti közlekedési terület - országos mellékút és belterületi gyűjtőút
- Közúti közlekedési terület - belterületi utak
- Közúti közlekedési terület - kiszolgáló út

- Közpark zöldterület
- Közkert zöldterület
- Védelmi célú erdőterület
- Egyéb erdőterület

- Általános mezőgazdasági terület
- Általános mezőgazdasági terület - tanya
- Tájkasdálkodási mezőgazdasági terület
- Vízgazdálkodási terület
- Vízgazdálkodási terület/védelmi célú erdőterület
- Vízgazdálkodási terület/egyéb erdőterület
- Vízgazdálkodási terület/általános mezőgazdasági terület
- Vízgazdálkodási terület/kertes mezőgazdasági terület
- Vízgazdálkodási terület/tájkasdálkodási mezőgazdasági terület
- Természetközeli terület
- Különleges beépítésre nem szánt megújuló energiaforrások hasznosításának céljára szolgáló terület
- Különleges beépítésre nem szánt rekultivált szeméttelep
- Különleges beépítésre nem szánt gátórház
- Különleges beépítésre nem szánt tájélmény terület

Fejlesztési akcióterületek

- Rövidtávú fejlesztési akcióterület
- Középtávú fejlesztési akcióterület
- Hosszútávú fejlesztési akcióterület

Műszaki infrastruktúra elemek

- Gyorsforgalmi út
- Országos mellékút
- Helyi gyűjtőút
- Kiszolgáló út (tervezett)
- Meglévő jelentős szintbeni közúti csomópont
- Tervezett jelentős szintbeni közúti csomópont
- Híd és felüljáró
- Térségi kerékpárút (meglévő)
- Térségi kerékpárút (tervezett)
- Helyi kerékpárút (tervezett)
- Szennyvíz átemelő
- Vízmű
- Víztározó
- 5-50 MW névleges teljesítőképességű erőmű (tervezett)
- Villamosenergia főelosztó hálózat
- Gázfogadó (meglévő)
- Középnomású földgáz elosztóvezeték
- Nagynomású földgáz szállítóvezeték
- Védőterület, védőtávolság, védősáv, biztonsági övezet

Művi értékvédelem

- Nyilvántartott régészeti lelőhely
- Helyi védett egyedi érték

Táj- és Természetvédelem

- "ex lege" védett kunhalom
- Nemzeti Park
- Natura 2000 SCI terület
- Magterület
- Ökológiai folyosó
- Tájképvédelmi terület

Korlátozások és védelmek

- Vízminőség-védelmi terület
- Felszíni víz parti sávja
- Árvízvédelmi védvonal
- Nagyvízi meder övezete
- Fakadó vízzel veszélyeztetett terület
- Rendszeresen belvízjárta terület övezete
- Bányatelek
- Ivóvízbázis védőövezet

Alaptérképi elemek

- Földrészlet határ
- Alrészlet határ
- Épület

6. MONITORING

6.1. A monitoring alapvetése

A fejezet célja a stratégiai célokhoz kapcsolódó részcélokhoz, beavatkozásokhoz és intézkedésekhez rendelt indikátorok és célértékek, valamint a mérési módszer meghatározása. Az indikátorok mérése biztosítja az eredményesség követhetőségét. Az indikátorok mérése folyamatos, végső értékelése pedig a stratégiai ciklus végén történik, a monitoring folyamatban. A településfejlesztési terv megvalósulása egy folyamat, melyben az indikátorok folyamatos mérése lehetőséget ad a többszöri visszacsatolásra. Ezzel folyamatában értékelhetők a városfejlesztés és működés eredményei, a fejlesztési folyamat pedig hozzáigazítható a belső és külső környezethez. Ennek érdekében olyan monitoring rendszert szükséges működtetni, amely alkalmas az időközi visszacsatolásra, azaz megállapítható a stratégiában kitűzött célok elérhetősége és a megfelelő korrekciók, módosítások is kezdeményezhetők. A település számára számszerűsíthetők az eredmények, mérhetők a teljesítések, kiértékelhetők az elért eredmények és az oda vezető út. Az indikátorok az adott témakörben és célkitűzésre specifikusak, mérhetőek, elérhetőek, megbízhatóak és jól meghatározott időszakokra vonatkoznak.

A mérésre szolgáló indikátorok Maroslele esetében a vármegye által, az ITP-ben meghatározott TOP Pluszhoz kapcsolódó indikátorokat is tartalmazza. Ezen felül az Európai Unió által az Európai Regionális Fejlesztési Alap által finanszírozott beruházásokra és a Kohéziós Alap által finanszírozott beruházásokra vonatkozó rendeletben¹ meghatározott releváns indikátorokat tartalmazza.

Jelen dokumentum opcionálisan határoz meg különböző indikátorokat, melyből a város a számára legalkalmasabbat választhatja ki a stratégiai célok alá rendelt alcélok teljesülésének mérésére. Az egyes indikátorok azonban messzebbre mutatnak, ugyanis segítséget nyújtanak akár a részcélok mérésére is, hiszen úgy lettek kiválasztva, hogy azokhoz is illeszkedjenek.

A monitoring rendszer működtetéséhez szükséges lépések:

- 1) A beavatkozás megkezdése előtt ki kell választani a megfelelő teljesítmény- vagy eredményindikátort a stratégiai és részcélokhoz rendelve.
- 2) Meg kell határozni az indikátorhoz tartozó bázisértéket, ami új beruházás esetén lehet zéró. A bázisérték mindig dátummal legyen ellátva, hogy a megvalósulás viszonyítási alapját adja. Egy részcélnél több beavatkozás is hozzájárulhat, illetve egy beavatkozás több részcélnél és stratégiai célhoz is kapcsolódhat. Fontos tisztázni az indikátorokhoz tartozó célokat és a duplikációk elkerülését, célszerű a célokhoz rendelt számozással jelölni.
- 3) A beavatkozás elindítása után az indikátort már nem szabad módosítani, hogy az összehasonlíthatóság és az eredményesség mérése ne torzuljon.
- 4) Előre meg kell határozni az adatszolgáltatás gyakoriságát külső szolgáltatóktól és saját mérések esetében, illetve folyamatos adatoknál azt a pillanatot, amely figyelembe vehető friss adatként. Az adatfelvétel lehet:
 - a) Folyamatos monitoring: mérőföldkövenként
 - b) Időközönként:
 - i) a beavatkozás végén egyszeri output-indikátor felvétel
 - ii) fenntartási időszakban általában évente eredményindikátor felvétel
 - iii) fenntartási időszakon túl hatásindikátor felvétel, általában ritkábban (3-5 évente)
- 5) Személyes vagy lakosságtól származó adatokat csak a hatályos GDPR előírásoknak megfelelően lehet kezelni, minden esetben anonimizálva.
- 6) Az adatok tárolása a helyi adatmenedzsment része. Biztosítani kell a biztonságos hozzáférést, az adatjavítási jogosultságokat, az adatrögzítés és adatbázis-kezelés felelőseit, szabályzatban rögzítve.

¹ Javaslat AZ EURÓPAI PARLAMENT ÉS A TANÁCS RENDELETE az Európai Regionális Fejlesztési Alapról és a Kohéziós Alapról COM/2018/372 final - 2018/0197 (COD)

- 7) Az adatgyűjtés a beavatkozás megkezdése után is folytatódik. Folyamatos monitoring esetén a megvalósítás alatt meghatározott időközönként (pl. mérföldkövenként) történik az adatfelvétel. Az első monitoring időpont gyakran a beavatkozás befejezése, ekkor kerülnek felvételre az output- vagy teljesítményindikátorok.
- 8) Az eredmény- és hatásindikátorok a beavatkozás befejezése után, meghatározott időközönként kerülnek felvételre a fenntartási időszak végéig, illetve azon túl. A rögzítés módja megegyezik a beavatkozás előtti adatrögzítéssel.
- 9) Értékelés a begyűjtött adatok alapján.
- 10) A stratégiai szintű monitoring a település rendszeres adatgyűjtésére építve segíti az eredmények kiértékelését és a döntéshozók visszacsatolását. Ha szükséges, a célrendszert és a monitoringot is módosítani kell.

6.2. A településfejlesztés előrehaladását szolgáló indikátorok

Fő cél	Hozzárendelt indikátor
1. Élhető, élettel teli település	TPO11 – Fejlesztéssel érintett közösségi területek nagysága CO26 – Az éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodás céljából épített vagy felújított zöld infrastruktúra nagysága RCR95 – Új vagy korszerűsített zöld infrastruktúrához hozzáférő lakosság
2. Prosperáló település	RCO46 – A helyreállított vagy korszerűsített utak hossza – nem TEN-T RCR55 – Újonnan épített, átépített, felújított vagy korszerűsített közutak éves felhasználói RCO58 – Támogatásban részesített kerékpáros infrastruktúra Prosperáló település
3. Turizmusfejlesztés a Maros mentén – természet, aktív kapcsolódás és helyi élmények	RCO77 – Támogatott kulturális és turisztikai helyszínek száma RCR77 – Támogatott kulturális és turisztikai helyszínek látogatói TPO11 – Fejlesztéssel érintett közösségi területek nagysága CO26 – Az éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodás céljából épített vagy felújított zöld infrastruktúra nagysága RCR95 – Új vagy korszerűsített zöld infrastruktúrához hozzáférő lakosság
4. Kiszolgáló és fenntartható település	RCO19 – Jobb energiahatékonyságú középületek RCO65 – Az új vagy korszerűsített szociális bérlakások kapacitása TPO30 – Korszerűsített köznevelési intézmények száma Megtartó település

Indikátor neve	Indikátor definíciója	Indikátor típusa (input (I), kimeneti (O)),	mértékegység	bázisérték (2021)	célérték 2035	Mérési módszer	Mutató forrása
RCO46 – A helyreállított vagy korszerűsített utak hossza – nem TEN-T	A közutak hossza olyan helyen, ahol a közút kapacitása vagy minősége (ideértve a biztonságot is) javult. A projekt keretében újraépített vagy felújított közutak hossza kilométerben kifejezve.	O	km	0	2	Az újraépített vagy felújított közutak teljes hossza (tényérték) = A projekt keretében újraépített vagy felújított közutak hossza kilométerben kifejezve, három tizedesjegy pontossággal.	Önkormányzat adatszolgáltatása
RCR55 – Újonnan épített, átépített, felújított vagy korszerűsített közutak éves felhasználói	A támogatott projektnek köszönhetően újonnan épített, felújított, átépített vagy korszerűsített utakon megtett utaskilométerek száma. Az elért értéket, tehát az indikátor tényértékét, a beavatkozás fizikai befejezését követő egy évre vonatkozóan utólagosan kell megadni a közutak korszerűsített utakon megtett utaskilométerek száma. Az elért értéket, tehát az indikátor tényértékét, a beavatkozás fizikai befejezését követő egy évre vonatkozóan utólagosan kell megadni a közutak használóinak száma alapján. A mutató kiindulási értéke, tehát az indikátor bázisértéke, a beavatkozás megkezdése előtti évben az adott úton megtett utaskilométerek számát jelenti, és új utak esetében nulla is lehet.	R	felhasználó/év	0	1000	A jelenlegi forgalmat a főutak esetében az útpályába épített hurokdetektoros méréssel és kamerakép elemzéssel állapítjuk meg, a gyűjtőutak forgalmát az Egységes Forgalmi Modell segítségével kalkuláljuk, amelyet szakaszonként egy db időszakos méréssel validálunk.	Forgalomszámlálás
RCO58 – Támogatásban részesített kerékpáros infrastruktúra	A támogatott projektek keretében újonnan épített vagy jelentősen korszerűsített dedikált kerékpáros infrastruktúra hossza. A dedikált kerékpáros infrastruktúra magában foglalja a gépjárműforgalomtól vagy ugyanazon út más részeitől szerkezeti eszközökkel (szegély, korlátozó tényezők (pl.: nyitott kerékpársáv, kerékpársáv kialakítása, védőkorlát)) elválasztott kerékpáros létesítményeket, kerékpárutakat, kerékpáros alagutakat stb. Az úttest többi részétől elválasztott irányhelyes (pl.: az út mindkét oldalán) kerékpáros infrastruktúra hosszát sávhosszként mérik.	O	km	0	2	A projekt keretében újonnan épített vagy jelentősen korszerűsített kerékpár-forgalmi létesítmények hossza kilométerben kifejezve, két tizedesjegyre kerekítve. Kétoldali létesítmények esetén az érték ugyanazon szakaszra csak egyszer vehető figyelembe, amennyiben a létesítmények nem azonos helyen érnek véget oldalanként, úgy a hosszabb létesítmény oldalának a hosszát kell figyelembe venni.	Önkormányzati adatszolgáltatás

RCO77 – Támogatott kulturális és turisztikai helyszínek száma	Az intézkedés keretében (az ERFA által) támogatott kulturális és turisztikai helyszínek darabszáma.	O	db	0	1	A település területén megújulással érintett helyszín száma. Mérése: számlálással	Önkormányzat adatszolgáltatása
RCR77 – Támogatott kulturális és turisztikai helyszínek látogatói	A támogatott kulturális és turisztikai helyszínek éves látogatóinak becsült száma. A mutató alapértéke a támogatott helyszínek éves látogatottsága a beavatkozás megkezdése előtti évben, az új kulturális és turisztikai helyszíneknél pedig nulla. A mutató nem fedi le azokat a természetes helyszíneket, amelyek látogatottságának pontos becslése nem kivitelezhető.	R	látogató/év	0	2000	A település területén megújulással érintett helyszín látogatóinak száma. Mérése: regisztrációval, vagy látogató számlálással	Önkormányzat adatszolgáltatása
TPO11 – Fejlesztéssel érintett közösségi területek nagysága	Fejlesztéssel érintett közösségi célra használt területek (pl. közösségi szolgáltató- rendezvénytér, játszótér, futópálya, szabadidős és sportlétesítmény stb.) teljes kiterjedése.	O	m ²	0	2000	A település területén megújulással érintett közösségi területek összterülete. Mérés: A fejlesztési feltétel megvalósulásával a pályázati anyagban leadott mérőszámok/indikátorok/dokumentáció alapján. A fejlesztéssel érintett épületre készült tervdokumentumban meghatározott területnagyság alapján	Önkormányzat adatszolgáltatása
CO 26 – Az éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodás céljából épített vagy felújított zöld infrastruktúra* nagysága	Újonnan épített vagy korszerűsített zöldinfrastruktúra területek nagysága az éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodás fokozása érdekében, például az árvizek elleni védelem megerősítésével és a talajerózió megakadályozásával. (A zöldinfrastruktúra jellemzően fákra, gyepe, sövényekre, parkra, erdőkre, stb. értendő.) A mutató kiterjed továbbá a kékinfrastruktúra elemek felületére, így a vízfolyásokra, csatornákra, tavakra, árterekre, holtágakra, a csapadékvíz-gazdálkodási létesítmények, így a kisléptékű vízmegtartó megoldások rekonstrukciós elemeire stb. is.	O	ha	0	0,5	Megújult vagy újonnan kialakított zöldfelület nagysága= A projekt keretében rehabilitált zöldfelületek nagysága, ill. a projekt keretében újonnan kialakított zöldfelületek nagysága.	Kedvezményezett kiemutatás a megújult/kialakított zöldfelületi fejlesztések pontos területéről, átnézeti helyszínrajz, térkép, térinformatikai program által készített kiemutatás.
RCR 95 – Új vagy korszerűsített zöld infrastruktúrához hozzáférő lakosság	A városi területeken kiépített vagy jelentősen felújított – és a projekt által támogatott – zöld infrastruktúra 2 km-es körzetében élő lakosság	R	fő	0	2000	A támogatott projektben létrejött zöld infrastruktúra 2 km-es körzetében élő lakosság.	Önkormányzat adatszolgáltatása

RCO 19 - Jobb energiahatékonyságú középületek	Középületek nettó alapterülete, amelyek a kapott támogatás révén jobb energiahatékonyságot érnek el. A megnövelt energiateljesítmény a középület energiaosztályozásának legalább egy energiaosztály általi javulásával értendő, és ezt a hiteles energetikai tanúsítványok (HET) alapján kell dokumentálni. A figyelembe vett energiaosztályozás a nemzeti energiateljesítmény tanúsítványban szereplő meghatározást követi, összhangban a 2010/31/EU irányelvvel. Középületek alatt az állami hatósági szervek és a nonprofit szervezetek tulajdonában álló épületek értendők. A nonprofit szervezet olyan jogi személy, amelyet kollektív, állami vagy társadalmi haszon érdekében szerveznek és működtetnek, ellentétben azzal a szervezettel, amely vállalkozásként működik, és amelynek célja a nyereség megszerzése a tulajdonosainak. Ilyen például a közigazgatás, az iskolák, a kórházak, stb.	R	m2	0	250	Jobb energiahatékonyságú középületek alapterülete (m2) = A projekt megkezdése előtti és a megvalósított állapotra elkészített hiteles energetikai tanúsítványban szereplő, illetve a korszerűsítés alapjául szolgáló nettó alapterület (m2).	Önkormányzat adatszolgáltatása
RCO65 - Az új vagy korszerűsített szociális bérlakások kapacitása	Az újonnan épített vagy korszerűsített szociális lakások létesítményeiben elszállásolható személyek maximális száma. A szociális lakhatás a kormányzati szervek vagy nonprofit szervezetek által az alacsony jövedelmű vagy különleges ellátási igényű személyek számára nyújtott szolgáltatás.	O	fő	0	4	A Maroslele tulajdonában álló szociális bérlakások férőhelykapacitásának száma, mely felújítással érintett, vagy az időszakban újonnan létrehozott	Önkormányzat adatszolgáltatása
TPO30 - Korszerűsített köznevelési intézmények száma	A mutató a projekt keretében támogatott új építéssel és/vagy korszerűsítéssel érintett intézmények számát méri. A korszerűsítésbe nem értendőek bele az energetikai célú felújítások, karbantartási és javítási munkálatok.	O	db	0	1	A projekt keretében támogatott új építéssel és/vagy korszerűsítéssel érintett intézmények számainak összege.	FAIR
Megtartó település	Vándorlási egyenleg hároméves átlaga ezrelékben ‰	R				[[Odavándorlás száma (fő) - Elvándorlások száma (fő)] / Lakónépesség (fő) az aktuális évben] * 1000 képlet alapján kiszámítani az aktuális mérési évben, és az azt megelőző két évben, majd ezen értékeket átlagolni szükséges a kirívó adatok elkerülése érdekében	KSH népmozgalmiadat
Prosperáló település	fejlesztésekbe bevont külső forrás aránya	I	%	10		A ciklus végére a fejlesztésre elnyert összeg összesen meghaladja az 50 millió forintot.	Önkormányzat adatszolgáltatása